

Teoria On Toimintaohje, Väärä Teoria On Väärä Ohje

Kirj. TIMSTERI

TUO SEIN kuulee sanottavan ja näkee kirjoitetun että "emme tarvitse teorioita lainkaan." Parempi olisi että jättäisimme teorat syrjään ja alkaisimme vain käytännöllisesti toimia. Tarkoitukseni on tämän kyhäykseni avulla osoittaa, että ei asia ole aivan niin. Käsitykseni on, että käytäntö ilman teoriaa on kuin laiva ilman peräsin-tä tai rakentaja ilman piirustuksia ja edeltäpäin tehtyä suunnitelmaa. Taasen toisaalta: Teoria ilman käytäntöä on tyhjämpäiväistä lavertelua ja päänvaivaa.

Järjestömme I. W. W. on vissien teorioiden mukaan rakennettu. Yksi näistä teorioista on Marxin lisäarvoteoria. Tämän teorian mukaan palkkatyöläiset työmailta luovat arvoja, joihin arvoihin sisältyvät myöskin LISÄARVOT. Nämä lisäarvot, joita työläiset työmailta luovat, jäävät työnantajain hyväksi; siis ne riistetään palkkatyöläisiltä.

Tämän teorian perusteella on I. W. W. rakennettu työmaajärjestöksi, jonka tarkoituksena on järjestää työläiset siellä missä heitä riistetäänkin, taistelemaan tuota riistoa vastaan työmailta, tuotannossa ja jakelulaitoksissa.

Toinen teoria, joka on otettu järjestöömme suunnitelmassa ja rakentaessa huomioon, on tuotannon ja jakelun eri teollisuuksiksi jakautuminen. Siksi onkin järjestömme jaettu eri teollisuusunioiden. Jos vain ylimalkaisesti hyväksyisimme teorian, että "tuote on vasta silloin valmis kun se on kuluttajan kulutettavana," niin ei mitään teollisuusuniojako järjestöämme kukaan tarvittaisi; liittyttäisiin vain yhteen suureen massaunioon. Teorian, jonka mukaan järjestömme jaetaan eri teollisuuksien perusteella teollisuusunioihin, mukaan toisen teollisuuden tuote voi olla toisen teollisuuden raaka-aine. Esim. voi on maanviljelysteollisuuden valmis tuote ja taasen raaka-ainetta ruokatavarateollisuudessa. Rautamulta on valmis tuote kaivosteollisuudessa mutta raaka-ainetta metalliteollisuudessa, jonka valmis tuote taasen voi olla raaka-ainetta esim. rakennusteollisuudessa j. n. e. Näemme siis ettei teorioita ole heitetty syrjään järjestöämme rakennettaessa vaan on niitä käytetty siinä ohjeena.

Ottakaamme vielä huomioon yksi teoria, se on: yhtenäinen järjestö, I. W. W., yhden kokonaishallinnon alla. Joku vuosi takaperin tapahtui järjestösamme hajaannusta. N. k. rowanilaiset tahtoivat että eri teollisuusunioille myönnettäisiin täydellinen itsehallinto-oikeus. Heidän teoriansa mukaan, koska teollisuudet eroavat toisistaan, niin miksi teolli-

suusunioiden pitää olla yhden hallinnon määräämisen alaisena. Mielestäni on tämä teoria väärä. Näemmehän että kaikki teollisuudet ovat kiinnitetty toisiinsa hyvinkin lujilla siteillä; niinkin lujilla että yksikään teollisuus ei voi olla käynnissä ilman toista teollisuutta. Siksi johdonmukaisesti teollisuusunioidenkin täytyy olla yhdistettyinä yhdeksi suureksi teollisuusunioiksi, I. W. W. liitoksi.

Viime aikoina on kehitetty hyvinkin pitkälle teoriaa että "riisto tapahtuu vaihdossa" ja "tuotannossa tuskin lainkaan." Tämän teorian mukaan I. W. W., sellaisena kuin se tänäpäivänä ilmenee, jäisi aivan tarpeettomaksi ja siihen kuuluminen vain muotoasiaksi. Eihän järjestömme ohjelmaan lainkaan sisälly tunkeutua vaihtotoimintaan. Sen ohjelmassa on saada järjestettyä vaihtolaitosten työläiset parempaa palkkaa ja parempia työehtoja itselleen taistelemaan ja lopulta ottamaan ne haltuunsa, samoin kuin muutkin teollisuudet. Vaihtotoiminta, jonka järjestömme ottaa huomioon ja joka sen toimintaa kiinnittää, on vaihto työnantajan ja työntekijän välillä ja jossa vaihtotavarana on TYÖVOIMA. Jos me siis omaksumme teorian, että "riisto tapahtuu tavaravaihdossa," niin toimintamme I. W. W. liitossa on valheellista. Mehän yritäisimme tehdä järjestämistyötä vastoin teorioitamme. Meidän täytyisi hakea toimialamme jostain muualta. Meidän pitäisi pyrkiä toimimaan kauppa-alalla, pankkilaitoksen omistamisessa ja porssi-keinotteluissa y. m. sellaisissa touhuissa. Lehtemme Industrialistin palstoilla on tätä teoriaa oikein julkeasti edustettu. Lieneeköhän se syynä siihen että työläiset eivät katso velvollisuudekseen liittyä järjestöömme; ovat vain "myötätuntoisia kannattajia?"

Niin "vanhanaikaisia," niin usein pilkattuja ja ivattuja kuin Marxin teorat, niiden mukana lisäarvoteoria, ovatkin, "ei vielä sitä urosta ole tullut joka olisi ne voinut kumota." Myöskään emme voi selittää järjestömme periaatteita emmekä sen rakennetta muuten kuin niiden valossa. Meille niiden kieltäminen on järjestöämme kieltämistä, joka taas edellyttää luokkataistelun olemassaolon kieltämistä.

En tahdo sanoa että pitäisi heittää käytännöllinen toimintamme kokonaan sivuun — ei suinkaan. Toivoni on, että käytännöllinen toimintamme edistyy ja kehittyy ja että se tuottaa tuloksia. Mutta miten voimme sitä odottaa jos teoriamme ovat toiset ja toimintamuotomme toiset? Meidän pitää lähteä oikealta teoreettiselta perustalta. Ajatel-

Työväen-Opiston Näytelmä- vuokraamo

Kirj. V. A.

KAKSI vuotta sitten alkoi suomalaisten, teollisuusunionistista liikettä kannattavien yhdistysten keskuudessa yhä voimakkaampana ilmetä ajatus työväestön omintakeisen näytelmävuokraamon perustamisesta. Aikaisemminkin oli jo sellaista suunniteltu ja esitetty vuokraamon perustamista Industrialistin yhteyteen, mutta toiselta puolel sai se esitys vastustusta ja katsottiin ei sen menestyvän lehtiliikkeen yhteydessä.

Niinpä yhdistysten taholta tehtiinkin esityksiä Opiston johtokunnalle vuokraamon perustamisesta oppilaitoksemme yhteyteen. Johtokuntamme siirsi asian lopullisen käsittelyn ja päättämisen vuosikokoukselle ja 1931 Opisto-yhtiön vuosikokous velvoittikin johtokunnan toimimaan sen järjestämiseksi. Useat yhdistykset olivat luvanneet luovuttaa va-

kaamme esim. miten kävisi jos sillan rakentajalle annettaisiin tunnelin piirustukset; voisiko hän työssä oikein suorittaa? Tuskinpa. Myöskin ajatellaamme jos alkaisimme rakentaa rakennusta ilman minkäänlaista suunnitelmaa, niin tulisi siitä "hölmöläisten tupa," jos sitä syntyisi lainkaan.

Siksi meille on tarpeellista että harrastamme teorioitakin. Mutta meidän tulee niitä tutkia ja tarkistella. Tehkäämme kysymys: Miten voimme teorian käytännön valossa selostaa ja todistaa? Silloin vasta voimme valita itsellemme oikean teorian ja sen mukaan oikein toimintammekin järjestää.

Miksi nämä teoriat sitten ovat niin vaikeita ymmärtää, ettemme niistä sallisi edes lehtiemme palstoilla keskusteltavan? Ne ovat vaikeita siksi, ettemme niitä käsitä. Ja miksi emme niitä käsitä? Siksi että emme ole niitä tutkineet. Mutta jos kerran haluamme kohota siksi voimaksi joka tulee tämän maailman valloittamaan ja sitä edelleen johtamaan, niin pitää meidän tutkia paljon syvällisimpiäkin teorioita. — Tieto on valtaa!

Marx sanookin: "Kaikkalainen tiede olisi tarpeeton, jos asioiden ulkomuoto löisi yhteen niiden todellisen olemuksen kanssa.

"Tieteelliset totuudet tuntuvat aina nurinkurisilta, kun niitä katsoo jokapäiväisen kokemuksen kannalta, joka näkee vain asioiden polttavan pinnan.

"Ei voi olla mitään leveää valtatieltä tieteeseen. Vain se voi toivoa saavuttavansa sen valoisia korkeuksia, joka ei pelkää kiipeämistä sen jyrkkä vuoripolkuja myöten."

rastoissaan olevia näytelmiä tälle uudelle yritykselle ja kun johtokunnan taholta ilmoitettiin, että nyt niitä otetaan vastaan, alkoikin näytelmiä tulla Opistolle suuret määrät.

Näin saadut näytelmät olivat luonnollisesti vanhoja ja osalta jo uloskuluneitakin, mutta uutteralla työskentelyllä niistä saatiin kuitenkin melko hyvä varasto, joten se oli erittäin hyvä sysäys vuokraamon alkuvaiheille. Hankaluutta näiden vanhojen näytelmien suhteen ilmeni siinä, että joukossa oli paljon sellaisia näytelmiä, joidenka vuokraamiseen oli kontrollivalta yksityisellä vuokraamolla. Niinpä jouduttiinkin eroittelemaan ne pois varastosta, sillä vuokraamomme alkava toiminta ei sallinut antautumista rettelöihin yksityisen vuokraamon kanssa. Sitäpaitsi olivathan meillä "kommunistisen" vuokraamon tapahtumat todisteena siitä, että näytelmiäkään ei saa niin vain lähteä vuokraamaan kuka haluaa. Täytyy olla oikeudet niiden välittämiseen ja niitä menetelmiä käyttäen vuokraamomme saikin joukkojen suuren suosion sekä kannatuksen.

Hankimme myöskin virallisista paikoista tarvittavat tiedot näytelmien copyright-oikeuksista ja niin järjestettiin vuokraamomme toiminta varmalle perustalle. Vuokraamomme tarkoitus onkin siis valvoa kirjailijoidenkin etua, että he tulevat saamaan näytelmistään oikeutetun korvauksen; auttaa yhdistyksiä saamaan edullisimmilla ehdoilla näytelmiä ja edistää näytelmien kehittämistä työväen luokkatöimintään sopivammiksi sekä työväen näytelmätaidetta vastaaviksi. Onhan näytelmätaiteemme vielä ollutkin porvarillisten kirjailijain tuotteista riippuvainen ja siksi on näyttämöiltämme jouduttu antamaan yleisölle sitä mitä saatavissa on ollut.

Työläiskynäilijöiden näytelmät oli tähän asti melkein syrjäytety näyttämöiltämme, sillä näyttelijöillemme ja suurelle osalle yleisöstäkin oli osattu niin vakavasti uskottaa, että näytelmiä kirjoittamaan eivät pysty muut kuin erikoiset porvarillisen sivistyksen omaavat kirjailijat. Niinpä joutuikin vuokraamomme ottamaan aloittavan askeleen tässäkin asiassa. Kehoitimme työläiskynäilijöitä alkamaan näytelmien kirjoittamisenkin ja tulokset eivät olleetkaan niin toivottomia kuin sitä meillemme oli koetettu vakuuttaa.

Vajaan kahden vuoden ajalla on Opiston vuokraamon saatu yli kolmekymmentä kokoillan uutta näytelmää ja useita yksinäytöksisiä näytelmiä